

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2015

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱՏ 6

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում և բառաձևերում է գրվում *ւ*.

- 1) պարզ-ատրել, գոտ-որոող, հոգ-իճակ, բ-եկնախեժ
- 2) դափն-արդ, թ-ածել, ուղ-որվել, ար-ագալ
- 3) ս-եռուն, ալ-որ, ազ-ագ, հետ-ակ
- 4) ոսկ-որված, բ-եռախույզ, կար-որել, թ-անցուկ

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում միասին.

- 1) փոքր(ի)շատե, էլ(ցանց), փոխ(ե)փոխ, դույզն(ինչ)
- 2) գառ(ի)վեր, նոր(խարբերոցի), փոխ(ծովակալ), ձեռք(բերել)
- 3) գլուխ(կոտրուկ), մեջ(բերում), օրն(ի)բուն, տուն(թանգարան)
- 4) հարավ(աֆրիկյան), մեկ(մեկու), թավալ(գլոր), հինգ(հարկանի)

3 Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների *ոչ* բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ՆՅՈՒ ՋԵՐՍԻ, ԳԱՎԻԹ ԱՆՀՈՂ, ՎԱՆ ՌԵՅՆ, ՎԵՐԻՆ ԳՎԻՆ
- 2) ՄԱՎՐԻՏԱՆԻԱՅԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ՋԵԼԱՆԳԻԱ, ՄԱՏԹԵՈՍ ՈՒՌՀԱՅԵՑԻ, ՆՈՐ ՋՈՒՂԱ
- 3) ՄԽԻԹԱՐ ՀԵՐԱՑԻ, ՄՈՎՍԵՍ ԿԱՂԱՆԿԱՏՎԱՑԻ, ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ԳԵՂԻ
- 4) ՆԵՐՔԻՆ ԹԱԼԻՆ, ՆԵՐՍԵՍ ԵՐՐՈՐԳ ՏԱՅԵՑԻ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԳԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ԳԵՏԻԿԱՎԱՆՔ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ի* ձայնավորի հնչյունափոխություն կա.

- 1) երկնային, հոգաբարձու, տարեվերջ, սաստկաձայն
- 2) գրաբար, սնափառ, արևմտյան, խճուղի
- 3) մտավոր, դեղնաթույր, կծկվել, ննջարան
- 4) գետնամած, մրցավար, թախծալի, կոշկակար

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ.

- 1) չարախոսել, բամբասել, զրպարտել, կեղեքել
- 2) պաղատել, թախանձել, խնդրել, աղաչել
- 3) պատատուկ, պատնեշ, պարիսպ, պատ
- 4) քամահրել, վատաբանել, դժգոհել, նախատել

6 Ո՞ր նախադասության մեջ է *թռչել* բառը գործածված փոխաբերական իմաստով:

- 1) Վիրավոր հավքը թռավ ծառերի ճյուղերի արանքով:
- 2) Արագիլն ամեն առավոտ թռչում էր դեպի մոտակա ճահիճը:
- 3) Օրերս թռչում են իրար հետևից...
- 4) Օդանավը թռչում էր ամպերի վրայով:

7

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ չկա:

- 1) Թեև մրցակիցը ուժեղ էր, բայց իր համառության պատճառով մարզիկը կարողացավ հաղթել նրան:
- 2) Գիտնականների՝ տիեզերքի ուսումնասիրությանն ուղղված ջանքերը գերծ են շահադիտական ամեն տեսակի նպատակներից:
- 3) Ժողովուրդը փառաբանում էր ռազմական օդաչուի անօրինական սխրանքը:
- 4) Մեծ իմաստասերը գրեց, թե տկարամիտ են այն գլուխները, որոնց թույր կարծիքով Երկիրը լեռներից է շինված. լեռներից միայն Հայքն է շինված:

8

Տրված բառերից քանիսի՞ արմատին կարող է միանալ *-իք* վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի.

ալեքսիսություն, ավետաբեր, կեղծարար, հոգեգալուստ, ազգասիրաբար, քաղապետարան, անհիշաչար, տարակարծություն, թրատել, հավաստագիր:

- 1) ութի
- 2) հինգի
- 3) վեցի
- 4) յոթի

9

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գոյականներ:

- 1) լեռնանցք, ժամացույց, ոմանք, տարի
- 2) խնդրագիրք, վեհապանծ, սովորույթ, բարություն
- 3) շոյանք, մոմլաթ, հարված, կանթեղ
- 4) ուղղաձիգ, երեկո, խաղաթուղթ, անդաստան

10

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ածականներ:

- 1) երկարատև, դուրեկան, հոգեպարար, աղմկոտ
- 2) հոտավետ, համեստ, լայն, հերոսաբար
- 3) գվարթ, առատաձեռն, ժպտուն, ներքուստ
- 4) հպարտ, լրջորեն, գվարթ, թափանցիկ

11

Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Պատահե՞լ է ձեզ ձմռան բքին լինել դրսում՝ խավարի մեջ, երբ սառչում է ձեր դեմքը, և թվում է, թե փրկության ուղի չկա, և հանկարծ ցոլում է վիթխարի մի կրակ:
- 2) Խարխուլ սանդուղքով վայր իջավ, մի քանի բույս անհիմաստ քայլեց բակում ու մոտեցավ մառանի դռանը:
- 3) Ինչպե՞ս եղավ, որ աշխարհը այսպես փոխվեց, ո՞ր գնացին այն օրերը, երբ սնդուկում գրնգում էր ոսկին:
- 4) Խառնվել է գլխում հին ու նորը, միտքը սառել է, և էլ երբեք չի իմանա, թե ինչ է բերում վաղվա օրը:

12

Ո՞ր շարքում անցյալ կատարյալ ժամանակաձևի կազմության սխալ չկա:

- 1) կպա, արբեցին, վազեցրի, հագեցա
- 2) խորացանք, թռա, եկանք, մոտեցրեցի
- 3) կորչեցի, գտա, հասցրի, դիպանք
- 4) հագա, բարձրացրիք, թռչեցինք, կորանք

13

Ո՞ր նախադասության մեջ է հավասար բառը կապ:

- 1) Մարզիկների ուժերը հավասար էին. ծանր մարտ էր սպասվում:
- 2) Դարակներում բոլոր գրքերը շարված էին հավասար:
- 3) Արամին հավասար մրցակից ներկայումս չկա:
- 4) Հավասար քայլով չափում էր ճամփան այն քարավանը ոլոր ու մոլոր:

14

Ո՞ր նախադասությունը բարդ չէ:

- 1) Մահացու հրավառությունը, խուրձ-խուրձ բարձրանալով, տարրալուծվում էր, ցրվում՝ տեղը զիջելով ավելի խոշոր խրձերի:
- 2) Մտնելով իր ննջասենյակը՝ մթության մեջ գտավ ինչ-որ տուփ և բացելով կողպեքը՝ հանեց նամակների մի խուրձ:
- 3) Համոզվելով, որ զիջերը ճակատամարտը չի սկսվի՝ Վարդանը հրամայեց հերթով քնել, իսկ արթուն գորագնդերին՝ պատրաստ լինել ամեն անակնկալի:
- 4) Հոգեկան մեծ խռովքի մեջ ընկած՝ Վարդանը դարձյալ ու դարձյալ անդրադառնում էր սիրտը բզկտող մտքին՝ գազանին խոցելուն՝ ներքուստ զգալով մեծ պատասխանատվություն:

15

Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Նա վայր դրեց երեխային և հյուրերի հետ դուրս եկավ՝ վանքի բաժինները տեսնելու:
- 2) Ո՞վ պիտի հոգ տանի սովալլուկ որբերի մասին:
- 3) Շատ մի խորացիր անորոշության լաբիրինթոսում:
- 4) Ինչքան անիվը վատ է, այնքան էլ աղմուկը շատանում է:

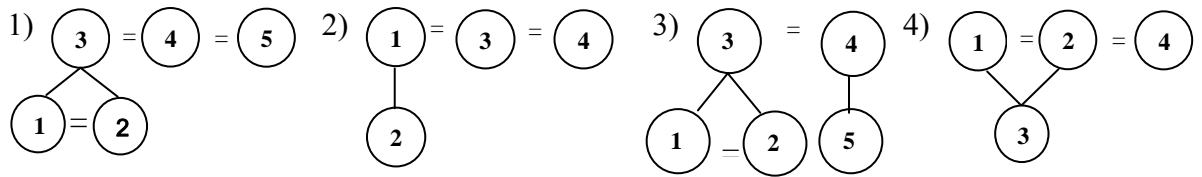
16

Ո՞ր նախադասության մեջ ուղիղ խնդիր կա:

- 1) Այդ մասին խոսելիս հորաքույրս ախ էր քաշում, և պատրաստ էր արցունքը, որ թափվում էր սև, ծալքոտած այտերի վրա:
- 2) Սենյակի անկյունում մի ավել կար, որ անգործածելի լինելու պատճառով դարձել էր սարդի բույն:
- 3) Ժառանգական և ամուսնական դատերի համար աղերսագրերը նա արտագրում էր մի հաստափոր գրքից՝ փոխելով անուններն ու թվականները:
- 4) Նրա գրասենյակի ողջ կահկարասին մի խարխուլ սեղան էր, մի աթոռ՝ հազար ու մի թելերով կապկպած, մի թանաքաման և դիմումների համար թղթեր:

17 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Երբ կինը հանկարծ տխրում էր և խոնարհում աչքերը, երիտասարդը նրան սրտապնդելու համար ջանում էր վստահ ու վճռական տեսք ընդունել, սակայն դա նրան միշտ չէր հաջողվում, և երբեմն ինքն էլ էր հուզվում՝ չդիմանալով լարումին:

18 Ո՞ր տարբերակում ստորոգելի ստորադաս նախադասություն կա:

- 1) Մարդ երբեք չգիտի գնահատել այն, ինչին հասել է արդեն:
- 2) Նա ամեն ինչ կատարեց այնպես, ինչպես խոստացել էր:
- 3) Հաճախ չենք պահպանում այն, ինչ ունենք:
- 4) Փաստն այն է, որ գունավոր հեռուստատեսության գյուտարարը հայ է:

19 Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

Այն օրը, երբ Գևորգը վերադարձավ ճամփորդությունից, որոշեցին նրան ամուսնացնել:

- 1) Գևորգի՝ ճամփորդությունից վերադառնալուն պես որոշեցին նրան ամուսնացնել:
- 2) Գևորգի՝ ճամփորդությունից վերադառնալու օրը որոշեցին նրան ամուսնացնել:
- 3) Այն օրը՝ Գևորգի՝ ճամփորդությունից վերադառնալու ժամանակ, որոշեցին նրան ամուսնացնել:
- 4) Ճամփորդությունից Գևորգի վերադառնալուց հետո որոշեցին նրան ամուսնացնել:

20 Նախադասություններից քանիստ՞ում կետադրական սխալ կա:

- Գլխին դնում էր խունացած մի գլխարկ, որ գտել էր բազմափեղկ պահարաններից մեկում՝ արկղի մեջ և ցուցամուլաբար թեքում մի կողմի վրա:
- Եվս մի ակնթարթ ու մատներդ որսում են փականի գերտաքացած դեկանիվը:
- Նա վերջապես հասկացավ՝ այլևս չի տեսնելու իր ծննդավայրը և դառնորեն լաց եղավ:
- Վարագին տեսնելով՝ արջը անակնկալից ահաբեկված՝ ճողոպրեց դեպի ելարանը, սակայն խուճապն այնքան մեծ էր, որ շփոթվեց, սայթաքեց ու թրմփալով վայր ընկավ:
- -Գնա՛, տե՛ս ինչպես է այդ կախարդ ծերուկը փոքրիկ վանքի մեջ այդքան մարդ տեղավորում,- սարսափած հրամայեց առաջնորդը պալատականներից մեկին:

- 1) երեքում
- 2) ոչ մեկում
- 3) բոլորում
- 4) երկուսում

21

Տրված հատվածը ո՞ր հայերենով է շարադրված:

*Կսկիծ կա սրտիս մեջը վիրավոր՝
Ձոր արևին լո՛ւյսն անգամ չի բուժեր.
Խորունկ ու ցավոտ մորմոքում մը որ՝
Ա՛հ, պիտի լայննա՛, երբ իջնե՞ գիշեր:*

- 1) միջին հայերենով
- 2) գրաբարով
- 3) արևմտահայերենով
- 4) արևելահայերենով

22

Պնդումներից քանիստ՞ում սխալ կա «Սասնա ծռեր» էպոսի («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) «Մեծ Մհեր» ճյուղի վերաբերյալ:

- Մհերը եղբայրներից միակն է, որ ժառանգում է հոր դյուցազնական ուժը և չափահաս դառնալով՝ տիրություն անում իր երկրին ու ժողովրդին:
- Մհերը գոտեմարտում է Սասունի հացի ճանապարհը կտրող հսկա առյուծի հետ և նրա երախը պատռելով՝ մեջտեղից կիսում:
- Մհերը սպանում է Սպիտակ Դևին և ազատելով գեղեցկուհի Դեղձուն-Շամին՝ ամուսնանում նրա հետ:
- Մհերը մենամարտում սպանում է Մըսրա Մելիքին և տիրում Բաղդադին:

- 1) չորսում
- 2) մեկում
- 3) երկուսում
- 4) երեքում

23

Ակսել Բակունցի «Միրհավ» պատմվածքի վերաբերյալ ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ:

- 1) Դիլանը և Սոնան մանկության ընկերներ էին, և նրանց սերը ծնվել էր աննկատ:
- 2) Սոնան ամուսնությունից մեկ տարի հետո մահանում է:
- 3) Դիլան դային Սոնայի մահից հետո ամուսնանում է, բայց մինչև խոր ծերություն հիշում է Սոնային:
- 4) Սոնայի ամուսնությունից հետո Դիլանը և Սոնան այլևս երբեք չեն հանդիպում:

24

Տրվածներից ո՞րը չի համապատասխանում Վիլյամ Սարոյանի «Գեղեցիկ սպիտակ ձիու ամառը» պատմվածքին:

- 1) Գողացված ձին Մուրադն ու Արամը վերադարձնում են՝ թողնելով ձիատիրոջ այգու գոմում:
- 2) Ջարմիկ Մուրադին ճանաչողների մեծամասնությունը խելառ էր համարում նրան:
- 3) Խոսքով քեռին բնավորությամբ շատ հանգիստ ու հանդարտ մարդ էր:
- 4) Մուրադն ու Արամը գողացված ձին պահում են մի լքված այգու գոմում:

25

Տրված հատվածը Սայաթ-Նովայի ո՞ր բանաստեղծությունից է:

*Անմահական ջրրով լիքըն օսկե փրնջան իս ինձ ամա.
Նըստիմ, վրրես շրվաթ անիս՝ զարբար վրրան իս ինձ ամա.
Սուչս ինացի՛, էնենց սպանե՛ սուլթան ու խսան իս ինձ ամա:*

- 1) «Դուն է՛ն գըլխեն իմաստուն իս»
- 2) «Աշխարս մե փանջարա է»
- 3) «Թամամ աշխար պըտուտ էկա»
- 4) «Աշխարունս ախ չիմ քաշի»

26

Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Եվ ո՞վ է հյուսել հեքիաթն այս վսեմ, հյուսել աստղերով, բյուր հրաշքներով,
Եվ ո՞վ է պատմում բյուր-բյուր ձևերով՝ անդուլ ու անխոնջ՝ այսպես*

- 1) դյութանքով
- 2) նագանքով
- 3) թովչանքով
- 4) հմայքով

27

Հատվածներից որը Պետրոս Դուրյանի ո՞ր բանաստեղծությունից է:

ա. Ո՛հ, խուրձ մը վարս, եղեմ մը շունչ,
Շրջագգեստ մը շրշեց իմ շուրջ:	1. «Տրտունջք»
բ. Այլ, ո՛հ, ի՞նչ կ'ըսեմ... շանթահարե՛ զիս,
Աստվա՛ծ, խոկն հըսկա փշրե՛ հյուլեիս...	2. «Իմ ցավը»
գ. Շատերը զիս մերժեցին.
«Զընար մ'ունի սուկ», - ըսին:	3. «Սիրել»
դ. Հեք մարդկության մեկ ոստը գոս
Հայրենիք մը ունիմ թըշվառ...	4. «Լճակ»

- 1) ա-2, բ-3, գ-4, դ-1
- 2) ա-4, բ-2, գ-1, դ-3
- 3) ա-3, բ-2, գ-4, դ-1
- 4) ա-3, բ-1, գ-4, դ-2

28

Ինչո՞վ է ավարտվում Հրանտ Մաթևոսյանի «Աշնան արև» վիպակը:

- 1) Առանց ձիու աշխատատեղ գնացած Սիմոնը այնքան ուշ է վերադառնում, որ արդեն գնացքին հասնել չէին կարող, և Աղունի մեկնումը անորոշ ժամանակով հետաձգվում է:
- 2) Աղունը և Սիմոնը կրկին վիճում են, և քաղաք՝ Արմենակի մոտ, մոր փոխարեն գնում է փոքր եղբայրը՝ Սերոն:
- 3) Սիմոնը Աղունին ձիով ուղեկցում է մինչև բեռնատար մեքենան, որը նրան կայարան էր հասցնելու:
- 4) Արմենակը լուր է ուղարկում, որ մայրը չգա, որովհետև ինքը կնոջ հետ Մոսկվա է մեկնում:

29 **Ո՞րը Մովսես Խորենացու ասույթներից չէ:**

- 1) «Քաջերի սահմանը իրենց գենքն է, որքան կտրի, այնքան էլ կտիրի»:
- 2) «Չկա ստույգ պատմություն առանց ժամանակագրության»:
- 3) «Քաջերի սերունդները քաջեր են»:
- 4) «Միաբանությունը բարի գործերի մայրն է, իսկ անմիաբանությունը՝ չար գործերի ծնողը»:

30 **Ո՞ր շարքում նշված բոլոր հեղինակներն են սփյուռքահայ:**

- 1) Անդրանիկ Ծառուկյան, Հակոբ Կարապետց, Հակոբ Պարոնյան
- 2) Կոստան Զարյան, Միսաք Մեծարենց, Հակոբ Օշական
- 3) Համաստեղ, Հակոբ Մնձուրի, Մուշեղ Իշխան
- 4) Վազգեն Շուշանյան, Դանիել Վարուժան, Վահան Թեքեյան

31 **Ինչո՞ւ էր Գրիգոր Զոհրապի «Չարություն» նորավեպի համանուն հերոսը գողությամբ զբաղվում:**

- 1) ապրուստի միջոց հայթայթելու նպատակով
- 2) սիրած աղջկա՝ Վասիլիկի քմահաճույքներին գոհացում տալու համար
- 3) դժվար փորձությունները հաղթահարելու իր բուռն ցանկությունը բավարարելու համար
- 4) համաքաղաքացիներից վրեժ լուծելու համար

32 **Եղիշե Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

*...Եվ հավատացի՛նք, հարբած ու զինով,
Որ դու կաս՝ հզոր, մարմնացում Ուժի -
Իսկ նրանք եկան՝ արյունով, հրով
Մեր երկիրը հին դարձրին փոշի...*

- 1) «Անվերնագիր»
- 2) «Մահվան տեսիլ»
- 3) «Վահագն»
- 4) «Հեռացումի խոսքեր»

33 **Տրված շարքերից քանիսի՞ր բոլոր բառերում է բաց թողած միևնույն տառը.**

- խա-ամ, դ-խուհի, օ-արակ, պատ-գամբ
- գեղ-ուկ, լա-վարդ, անգի-ում, ստեր-
- թա-ցնել, փա-ցնել, տարեր-, լայնափող-
- գար-ուղի, փեր-, որ-ատունկ, գար-ոնք
- վար-ակ, խոտհուն-, փղ-կալ, խուր-

34

Քառերից քանի՞սն են կրկնավոր բարդություն.

առոք-փառոք, այսօր-վաղը, նույն-նոր, լեփ-լեցուն, տուն-թանգարան, դիոլ-գունա, լավ-վատ:

35

Տրված գոյականներից քանիսի՞ հոգնակի թիվն է կազմվում -ներ վերջավորությամբ.

մեղալակիր, ժամացույց, տոհմաձառ, տեսակետ, ուսապարկ, խնամակալ, ուսադիր, սևամորթ, խորագիր, սուզանավ:

36

Քանի՞ անորոշ դերբայ կա տրված նախադասության մեջ:

Անընդհատ հոխորտում էր, ամպագոռգոռ խոսքերով փորձում էր բոլորին ապշեցնել՝ նույնիսկ մի ակնթարթ չմտածելով, որ երկու անպաշտպան կանայք կարող են հակառակ գնալ իր կամքին և դուրս գալ իր իշխանության տակից՝ նպաստելով նրա ինքնառչնչացմանը:

37

Տրված հատվածներում ածականով արտահայտված քանի՞ որոշիչ կա:

- Իմ դուռն է ծեծում քամին խոլական,
- Իմ պատերի տակ հեծում է անվերջ,
- Մեղմիվ երգում է մեղեդին լալկան,
- Ոռնում ամայի փողոցների մեջ:
- Խաղաղ ժպիտը փռեց վրաս,
- Մեղմիվ խոսեց և անուշ լռեց,
- Ու թախծոտ կյանքս դարձավ երագ:
- Անդարձ աշխարհի վարդագույն միգում,
- Կյանքի հեռավոր, անցած օրերում,
- Մի խորհրդավոր թախիժ էր հսկում:

38

Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական նշված միջոցներից քանի՞սն են գործածվել:

*Մոսավում է ու սիրով սարն է ելնում իմ սուխն,
Մոսին՝ իմ սեզ հարսի պես՝
Լուսնի ոսկե կուժն ուսին...*

- փոխաբերություն
- շրջադասություն
- համեմատություն
- բաղաձայնույթ

39

Նշել այն բառերի համարները, որոնցում հնչյունափոխություն կա.

1. կպչուն, 2. զինավարժանք, 3. հայեցակարգ, 4. պատրանք, 5. ձեղնահարկ, 6. դանակ, 7. մատուցարան, 8. ստորև, 9. մանկավարժական:

40

Նշել այն բառերի համարները, որոնք հականիշ են *անհարիր* բառին.

1. վստահ, 2. հարգարժան, 3. հարմարավետ, 4. համապատասխան, 5. հարիր,
6. պատշաճ:

41

Ո՞ր շարքերի բոլոր դերանուններն են միևնույն տեսակի.

1. որտեղ, ինչպես, երբ, մի քանի
2. նույն, այդ, այդպիսի, միևնույն
3. ես, դու, ինքը, ով
4. բոլորը, յուրաքանչյուր ոք, ամենքը, ողջ
5. ինչ-որ, երբևէ, այլ, մեկը
6. այսպես, այդպիսի, որպիսի, նույնպիսի

42

Նշել նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության ճիշտ տարբերակների համարները:

Հինգ նյարդային օր տևեց սպասումը, և առավոտյան ես ու Ռ-աուլը ազարակների վաճառքի գործակալության տիրուհու մոտ գնացինք, որն իր կարծիքը հրամցրեց գյուղի տների մասին:

1. **իր** – հատկացուցիչ, **կարծիքը** – ուղիղ խնդիր
2. **հինգ** - չափի պարագա, **տևեց** – պարզ ստորոգյալ
3. **սպասումը** - ենթակա, **առավոտյան** – ժամանակի պարագա
4. **Ռ-աուլը** - ենթակա, **ազարակների** – հատկացուցիչ
5. **տիրուհու մոտ** – տեղի պարագա, **որն** - ենթակա

43

Նշել այն թվերը, որոնց տեղում ստորակետ պիտի դրվի:

Ձեռքը տարավ գրպանը (1) հանեց մի փոքրիկ ոսկի դրամ (2) դա վերջին դրամն էր որ մնացել էր մոտը: Ափի մեջ բռնած (3) քայլեց դեպի շուկան հաց գնելու: Բարձր հնչում էր մոլլայի աղոթքը (4) և այն փոփում էր քաղաքի վրա: Բանաստեղծը գցեց ափի ոսկին ներքև (5) իր ոտների տակ (6) տրորեց մաշված մուճակով (7) և կանգնելով նրա վրա հրապարակով մեկ գոչեց

Ով մարդիկ (8) ինչ որ դուք խնդրում եք Աստծուց (9) սեհա այստեղ է իմ ոտքերի տակ...

Ըստ հաջորդականության՝ նշել, թե որ հատվածը Վահան Տերյանի որ ստեղծագործությունից է:

- Նայվածներով խորին, եկար, ներո՞ղ,
Եկար կրկին գերող, խորհրդավո՞ր.
Եկար հուշիկ, անչար ավաղներով,
Օրորներով ամենօրոր:
- Բարելոնն է եղել մեր ախոյանը՝ տե՛ս,—
Անհետ կորել, անցել է — չար մշուշի պես:
- Նորից ես մանուկ եմ այսօր,
Դրախտ է նորից իմ հոգում:
- Նվագով անուշ քանի՞ սիրեն
Կանչում էին ինձ և կախարդում,
Բայց սիրտըս մաքուր, որպես ցորեն,
Պահեց անունըդ վշտում արթուն:

1. «Մի՛ խառնեք մեզ ձեր վայրի, արջի ցեղերին», 2. «Կարծես թե դարձել եմ ես տուն»,
3. «Ոսկեհանդերձ եկար...», 4. «Որպես Լաերտի որդին...»

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. **Նախ** բաղադրիչը որոշ բառերում ածանց է, որոշ բառերում՝ արմատ:
2. Բարդածանցավոր բառերը կազմված են երկու կամ ավելի արմատներից և միայն մեկ ածանցից:
3. **Ղերասան, սուտասան, ապերասան** բառերը բարդածանցավոր են:
4. Բաղադրյալ բառի արմատները կարող են միանալ հոդակապով, իսկ նախածանցները միանում են առանց հոդակապի:
5. Մեկ արմատին չի կարող միանալ երկուսից ավելի ածանց:
6. **Օրենսդիր, ձերբազատ** բառերում ածանց չկա:

Բ մակարդակ

46 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում կրկնակ բաղաձայն կա.

- 1) ու-ություն, տանջա-ուկ, հո-երգություն, ե-որդ
- 2) ըն-իմադիր, ու-ակի, եր-ենցադ, հո-եկ
- 3) մ-կահողմ, անդո-ավետ, չո-որդ, խորագ-ին
- 4) տա-ական, վազքու-ի, ի-երորդ, բե-ի

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում գաղտնավանկ կա.

- 1) գռեհիկ, անմխիթար, անշրջահայաց, անմատչելի
- 2) գրքասեր, ոտնահարել, զվարճանալ, ձեռնբաց
- 3) չնչին, հակադրվել, կրթություն, կրնկակոխ
- 4) կռփամարտ, դասընկեր, գրախոս, գրավ

48 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա.

- 1) ակնդետ, ցուցահանդես, միջակետ, շնչասպառ
- 2) գինեգործ, բուժարան, սառցահատ, թիկնապահ
- 3) կիսատ, հմտություն, ընդդեմ, վարչապետ
- 4) ընչաքաղց, իջևան, ապօրինի, մատենագիր

49 Ո՞ր նախադասության մեջ դարձվածք չկա:

- 1) Ամեն, ամեն ինչ առան քո ձեռքից,
Օրդ սև արին, սև արին տարիդ,
Բայց քո տան հիմքի քարին տարեկից
Տարիքդ խլել չկարողացան:
- 2) Դիշտ են ասում՝ քո տարիքի մարդիկ արդեն
Ձեռ են քաշել պարապ-սարապ թափառելուց...
- 3) Ո՛չ կնոջդ դառը խոսքին,
Ո՛չ լացին ես գլուխ դնում,
Ո՛չ էլ նրա թախանձանքին:
- 4) Ո՞ւր գնացին, ինչպե՞ս անցան
Քար քրքրող, երկինք խմող
Տարինե՛ րս, տարինե՛ րս...

50 Ո՞ր տարբերակում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) **երկպառակություն** - համերաշխության խախտում, **ճարճատյուն** - բորբոքվելով վառվելու կրկնվող ձայն
- 2) **դերվիշ** - մահմեդականների թափառական կրոնավոր, **անմեկին** - անբացատրելի, անլուծելի բան
- 3) **ծերպ** - մի բանի մեջ բացված ճեղք, **զազիր** - սարսափ առաջացնող
- 4) **խայտաճամուկ** - վառ և բազմազան գույներով, **դարակազմիկ** - նոր դարաշրջան բացող

51 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդաձանցավոր.**

- 1) երկփթանոց, հիվանդանոց, հետախուզական, ծովանկարիչ
- 2) տանտիրուհի, մարզագետին, կեսգիշերային, զորաբանակ
- 3) հետաքննություն, բազմախորհուրդ, բարեհնչյուն, դյուցազնական
- 4) հինգհարկանի, միաբանություն, շանթարգել, ուխտադրժորեն

52 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են նախաձանցավոր.**

- 1) վերադարձ, վերակարգ, վերընթաց, վերնատուն
- 2) առերես, առևտուր, առհավետ, առաջ
- 3) տարանջատ, տարբեր, տարակույս, տարարմատ
- 4) նախնի, նախագահ, նախահաշիվ, նախանձ

53 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *ան* հոլովման:**

- 1) նախադուռ, գառ, գումարում, տոհմանուն
- 2) աշուն, շարժում, լեռ, խիզախություն
- 3) լուծում, ձիաբեռ, եգ, հաստատություն
- 4) ընդմիջում, օձաձուկ, ծունկ, ձմեռ

54 **Ո՞ր նախադասության մեջ դիմորոշ հոդ կա:**

- 1) Աչքերիդ փայլից երևում է, որ նպատակդ կատարվել է:
- 2) Հրաշալի վարդերը ձեռքներիս՝ անհամբեր սպասում էինք օդանավի վայրէջքին:
- 3) Մեպտեմբերի քսանմեկին հայերս մեծ շուքով տոնեցինք Հայաստանի անկախության պանծալի քսանամյակը:
- 4) Մռայլ խորհրդածությունները թույլ չտվեցին գիշերս աչք փակել:

55 **Ո՞ր նախադասության մեջ սուկաձանցավոր բայ *չկա*:**

- 1) Կտավատը ժպտում էր կապույտ ծաղիկներով, ծիրանն արդեն դեղնել էր, մասրենու մոտ պառավը կանգնել իրեն էր սպասում:
- 2) Պղտոր հեղեղի բերանն ընկած տաշեղի պես Լառ-Մարգարը շատ ափերի էր զարկվել, վերջը ալիքը Լառ-Մարգարին իր թռան հետ գցել էր այդ գյուղը:
- 3) Երբ առաջին անգամ առվով ջուր էր կապել, ոտքերը մինչև ծնկները վեր քշտած, բահն ուսին՝ անցել առվով, գյուղում նրան արագիլի էին նմանեցրել:
- 4) Լուսաբացին արտատերը արտը ջրած պիտի տեսնի, պիտի ժպտա և կռանա, մատներով տրորի թաց հողը:

56 **Ո՞ր տարբերակում մակբայ *չկա*:**

- 1) Երազ աշխարհում Ամեն բան հավետ
Գալիս է, գնում Ու ցնդում անհետ:
- 2) Մենք դիտմամբ փորձում էինք ջղայնացնել նրանց, սակայն չէր հաջողվում:
- 3) Մեր վարպետներն են հնուց տուֆ սիրել և այն վերածել նախշազարդ քարի:
- 4) Այնտեղ՝ կապուտակ ջրերի ծոցում, իր խաղաղ օրերն էր անցկացնում էն քաջն անվեհեր:

57

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծվածը նախադասություն:

- 1) Նա որոշեց բարձրանալ տուն՝ **մի փոքր հանգստանալու:**
- 2) Ինքը բժիշկ էր՝ մի փոքրիկ թագավորության տեր, **մենք՝ այդ թագավորության բնակիչները:**
- 3) Իսկ աղջիկները, **գույնզգույն ծաղիկներ հավաքելով**, ծաղկեպսակներ էին սարքում:
- 4) **Այգիների մեջ կորած լայնարձակ դաշտը կարծես** դրախտ լիներ:

58

Նախադասության ի՞նչ անդամ է դերբայական դարձվածը:

Շիրվանզադեի բնավորության բացասական գծերից մեկը ուրիշ գրողների արժանիքները ճանաչելն էր:

- 1) ստորոգելի
- 2) պատճառի պարագա
- 3) որոշիչ
- 4) ենթակա

59

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասության երկրորդական նախադասության բնույթը սխալ նշված:

- 1) Այդ իշխաններից շատերը հակառակ էին, որ Աշոտ Երկաթը ամուսնանար քեզ հետ, թագուհիս: *(հանգման անուղղակի խնդիր)*
- 2) Նա սկսեց յուր հաղթական արշավանքները, նախքան թշնամին կհարձակվեր: *(ժամանակի պարագա)*
- 3) Իշխանն այլևս չի պարծենա, որ իր դուստրն է հայոց արքունիքի միակ զարդը: *(վերաբերության անուղղակի խնդիր)*
- 4) Մտաբերում եմ այն երջանիկ վայրկյանը, երբ առաջին անգամ ներկայացա թագավորին: *(որոշիչ)*

60

Տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է ճիշտ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Այդ սրտառույ էրգը ահեղ մարտում ընկածների մասին է:*
Այդ սրտառույ էրգը այն մասին է, թե ինչպես նրանք ընկան ահեղ մարտում:
- 2) *Աղջիկը քնից արթնանալուն պես շտապում էր դպրոց:*
Հենց որ աղջիկը քնից արթնանում էր, շտապում էր դպրոց:
- 3) *Ես անհամբեր սպասում էի ընկերուհուս՝ քաղաք վերադառնալուն:*
Ես անհամբեր սպասում էի, որ ընկերուհիս քաղաք վերադառնար:
- 4) *Դու հավատո՞ւմ ես ընկերոջդ՝ քեզ չխաբելուն:*
Դու հավատո՞ւմ ես ընկերոջդ, որ քեզ չի խաբում:

61

Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ախ որքան մեծ բավականություն է հրեղեն ալիքների մեջ լողալ զգալ նրանց զարհուրելի ջերմությունը այրվել բայց երբեք մոխիր չդառնալ:
- 2) Վարդանի հիշողությունը չխաբեց նրան գյուղը պետք է այնտեղ լիներ որտեղից նշմարվում էին լույսի նշույլներ:
- 3) Մանկահասակ կինը իսկույն բերեց մի փոքրիկ արկղիկ նա այն պահում էր դեռ անցյալ տարվանից որը բացեց հյուրերի առջև:
- 4) Վարդանը մեկիկ-մեկիկ հիշում էր այդ ամենը կանանց հյուրասիրությունը գեղջուկների պարզ գրույցը գիշերային աստղալի երկինքը:

62

Պնդումներից ո՞րն է սխալ:

- 1) Լևոն Շանթի «Հին աստվածներ» դրամայի հիմքում ընկած են հայ հնագույն առասպելների սյուժեները:
- 2) Ավետիք Իսահակյանի «Մեր պատմիչները և մեր գուսանները» բանաստեղծությունը գրված է «Սասնա ծռեր» էպոսի հազարամյակի առիթով:
- 3) Դերենիկ Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպը գրվել է Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին:
- 4) Մուրացանը «Գևորգ Մարգալետունի» պատմավեպը գրելիս օգտվել է Հովհաննես Դրասխանակերտցու և Թովմա Արծրունու աշխատություններից:

63

Նշել բանաստեղծական տողերի ճիշտ հաջորդականության տարբերակը:

ա. Փափագ սրբտով խընդիրք արել
բ. Ջուրն ու ծաղիկ աստղունք դրրել
գ. Կույս սափորով, լուռ ու մունջ
դ. Բարի ժրպտան իր սերին
ե. Օխտն աղբյուրից ջուր է առել
զ. Կապել սիրո ծաղկեփունջ
է. Խընդիրք արել աստղերին
ը. Օխտը ծաղկից ծաղիկ քաղել

- 1) ե, գ, ը, գ, բ, է, ա, դ
- 2) ե, գ, ա, դ, ը, բ, է, գ
- 3) բ, է, ե, դ, ը, ա, գ, գ
- 4) ը, գ, բ, դ, ա, ե, է, գ

64

Բառերից քանիսի՞ վերջին արմատն է բազմավանկ.

ծանոթագրություն, մեծապատիվ, գաղտնաձածուկ, նվիրատվություն, ռազմաճակատ, մեղրածոր, ծանրակշիռ, գեղագանգուր, խորագնին, մեծաշնորհ, բարեխնամ, մելամաղձոտ:

65

Տրված հատվածներում մակրայով արտահայտված քանի՞ պարագա կա:

- Կանչում է կրկին, կանչում անդադար
Էն չքնադ երկրի կարուղը անքուն,
Ու թևերն ահա փռած տիրաբար՝
Թռչում է հոգիս, թռչում դեպի տուն:
- Ինչպես մի հեղեղ վեր կենար հանկարծ,
Երկնքի մթնած ամպերից իջներ,
Ինչպես փոթորիկ՝ սաստիկ սրընթաց,
Գյուղից սլացան մի խումբ կտրիճներ:
- Սրընթաց պախրա՞, թե՞ գայլ գիշատիչ
Շեշտակի անցավ փարախի մոտով,
Այծյա՞նը հանկարծ մոտակա ժայռից
Անդունողը մի քար գլորեց ոտքով:

66

Պնդումներից քանի՞սն են ճիշտ Բաֆֆու «Մամվել» վեպի վերաբերյալ:

- Մերուժան Արծրունին շուրջ տասնչորս ամիս պաշարում է Արտագերսը, բայց միայն Գ-դակի մատնությամբ է կարողանում ամրոց մտնել:
- Տաճատուհին ծրագրել էր ազատվել Մուշեղ Մամիկոնյանից՝ ճաշի ժամանակ նրան թունավորելով:
- Տաճատուհին ատում էր Ռ-շտունիներին և որդու հարսնացուի անունը լսելիս հունից դուրս էր գալիս:
- Արտագերս ամրոցում պատանդ պահվող Որմիզդուխտը հուսահատությունից ինքնասպան է լինում՝ չցանկանալով դառնալ Մերուժանի կինը:

67

Նշել այն բառերի համարները, որոնք միմյանց հետ ընդհանուր արմատ ունեն.

1. ործկալ,
2. հյուրընկալ,
3. դնչկալ,
4. կալանավոր,
5. անակնկալ:

68

Նշել այն հատվածների համարները, որոնցում անկանոն բայերը խոնարհման կանոնավոր ձևերից շեղվել են:

1. Չեզանից հետո եկավ գիտություն՝
Յուր ծանր հայացքով աշխարհի վերա...
2. Ու մարդասպանը դուրս եկավ ձորից՝
Դեմքը այլայլված, քայլվածքը մոլոր:
3. Լինեի չոբան սարերում հեռու,
Գայի՛ր, անցնեի՛ր վրանիս մոտով:
4. Գնում եմ ես մի մութ աշխարհ, հեռու երկիր, էլ չեմ գալու,
Բարի՛ հիշեք ինձ ձեր սրտում, մնա՛ք բարով, մնա՛ք բարով:
5. Չյունն էլ արևի ջահել համբույրից
Ուրախ լալիս է դաշտերի վրա:
6. Գնամ հետևից ծիծեռնակների,
Նրանց հետ ետ գամ, գարունը բերեմ:

Նշել այն մտքերի համարները, որոնք չեն բխում տեքստի բովանդակությունից:

Վերջին ուսումնասիրությունների համաձայն՝ Ծիր Կաթինի կենտրոնում գտնվում է հսկա սև խոռոչ, որն ապահովում է գալակտիկական ձգողականությունը: Այն 2,6 միլիոն անգամ մեծ է Արևից:

Ոչ վաղուց հայտնաբերված «Սագիտարիուս-Ա» սև խոռոչի մոտ որոշ աստղեր շարժվում են վայրկյանում վեց հարյուր մղոն արագությամբ (ժամում 2,2 միլիոն մղոն): Հիշյալ սև անցքը Արևից և նրա շուրջը պտտվող մոլորակներից գտնվում է 26.000 լուսային տարի հեռավորության վրա, այնքան խորն է և այնպիսի ձգողականություն ունի, որ ոչինչ չի կարող խուսափել նրանից, անգամ լույսը: Նման սև մարմինների հայտնաբերումը հնարավոր է միայն նրանց մոտ գտնվող աստղերի շարժման, գազի և փոշու միջոցով: Սև անցքին մոտ գտնվող հարյուրավոր աստղեր, որոնք խիտ շրջաններով պտտվում են վերջինիս շուրջը, կլանվում են խոռոչի կողմից՝ ավելի ու ավելի մեծացնելով այն: Հայտնաբերվել է ևս մեկ տարօրինակ սև անցք՝ «Օլդ Ֆեյթֆուլը», որը մեզնից 40.000 լուսային տարի հեռու է, առավել հզոր է նախորդից, ժայթքում է՝ արտանետելով Էվերեստի մեծության նյութեր, շարժվում է վայրկյանում ավելի քան 171 մղոն արագությամբ:

1. Ժամանակակից գիտության հնարավորությունները սահմանափակ են, և 40.000 լուսային տարի հեռավորության վրա գտնվող սև խոռոչների մասին ոչինչ չգիտենք:
2. «Սագիտարիուս-Ա» սև խոռոչը շրջապատող ծեր աստղերի հսկայական արագությունը մեծացնում է սև խոռոչի՝ շրջակա մարմինները կլանելու ուժը:
3. Ծիր Կաթինի գալակտիկական ձգողականությունն ապահովում է վայրկյանում 600 մղոն արագությամբ շարժվող սև խոռոչը, որն իրեն շրջապատող մոլորակներից 26.000 լուսային տարի հեռավորության վրա է:
4. «Օլդ Ֆեյթֆուլ» սև խոռոչի հզորությունը գերազանցում է «Սագիտարիուս-Ա»-ին:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրիր՝ *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. *Ինչ-որ* անորոշ դերանունը նախադասության մեջ հանդես է գալիս իբրև որոշիչ:
2. *Այս, այդ, այն* ցուցական դերանունները նախադասության մեջ կարող են մատնանշել և՛ առարկայի հատկանիշ, և՛ առարկա:
3. *Ես ինքս, դու ինքդ, նա ինքը* կապակցությունների երկրորդ բաղադրիչները բացահայտիչներ են:
4. *Այսքան, այդքան, այնքան* ցուցական դերանունները գործածվում են թե՛ որպես գոյականի, թե՛ որպես բայի լրացում:
5. *Ո՞ր, քանի՞* հարցական դերանուններից *-երորդ* ածանցով կազմվում են թվականներ:
6. *Ոչ որ* դերանունը հոլովվում է՝ ստանալով *ու* հոլովիչ: